

JOSEF JANKOVIČ

CRTEŽI
OBJEKTI

STUDIO GALERIE •FORUM•

Koncem pedesetih godina Josef Jankovič dijeli sudbinu prodora strukturalne apstrakcije u čehoslovačku umjetnost: njegovi objekti iz tog vremena bili su sačinjeni od paljenog drva. Ubrzo se, međutim, osamostalio unutar svoje generacije. Napustio je pokuse s materijalnim strukturama i od informela krenuo prema problematici ljudske figure i u tome ostvario jedinstvenu semantičku identifikaciju. Deformirani elementi tijela – iznakaženog, zdrobljenog, istegnutog, prignječenog ili osakaćenog – pretvoreni su u rječnik sumorne fantastike.

Jankovičeve stigmatizirane figure nemaju za cilj afektivnu provokaciju (koja je obično izraz neurotične unutarnje pobune ekspresionizma), nego su simboli subjektivnog osporavanja stvarnosti na osnovici jedne izgubljene i ponovno nadene emotivnosti. U nekoliko monumentalnih spomenika Slovačkom narodnom ustanku (Kalište, Banská Bistrica) Jankovičeva skulptura dosegla je zreli izraz otpora raščovjeđenju i fatumu: u temama prevladava strah od destrukcije ljudskog života. Povijest je data u tragičnom kontekstu.

Oko 1967. Jankovičevo ukupno stvaralaštvo događa se na liniji spontane ekspresije: veoma originalno strukturiranje sadržaja u terminima forme izdvaja ovu umjetnost među suvremenici. Zatim slijede godine kada grafike i crteži potiskuju kiparstvo. Ova promjena tehnika u neposrednoj je zavisnosti od položaja umjetnika u sredini gdje djeluje. Bez društvene narudžbe Jankovič postaje jedan od „odbačenih” umjetnika. Zbog materijalnih razloga crtež mu postaje najadekvatnije sredstvo izražavanja. Jankovič tako dijeli sudbinu češke i slovačke avantgarde: njihova uvjerenja žive u njihovim postupcima.

Unutar tog novog semantičkog konteksta Jankovič je ostvario nekoliko grafičkih i crtačkih ciklusa čije su najzanimljivije epizode ilustrirane na ovoj izložbi.

* * *

Najnovije stvaralaštvo mogli bi podijeliti na tri zatvorene cjeline. Prvu bi predstavljali metaprojekti. U njima Jankovič „predlaže” transformaciju represivnih prostora u kojima je čovjek građiran kao Danteov Lucifer: slični više na mehanizam nego na duhovno i slobodno biće.

Drugu cjelinu sačinjava „Arapski ciklus” i „Mape” kojima je zajednička determiniranost osnove: interpretacija islamskog ornamenta uvod je u geometrizaciju Jankovičevog rukopisa koja će progresivno napredovati, dok su „Mape” zapravo prospekti grotesknog teatra s figurama pred neobičnom ili neočekivanom zemljopisnom pozadinom.

Na kraju: ciklus projekata neizvedive arhitekture, nacrti za jedno fiktivno građevinarstvo hipostazirane „idejnosti” na tmurnom ekološkom horizontu.

Jankovičeve crteže ne valja shvatiti kao nacрте za trodimenzionalne skulpture ili pak arhitekture (project-drawings) nego kao nezavisne ili, kako to ističe Jiri

Valoch, „paralelne realizacije”. Čak i u kompjutorskoj grafici, na koju se koncentrirao u zadnjih godina, Jankovič istražuje zapravo prostorne metamorfoze originalnog crteža, spajajući tako u novom mediju humane i tehnicističke aspekte suvremene umjetnosti.

BIOGRAFIJA

JOSEF JANKOVIČ rođen je 8. XI 1937. godine u Bratislavi. Od 1952. godine do 1956. godine studirao je na Školi za primjenjenu umjetnost u Bratislavi. U razdoblju od 1956–62. godine nastavlja studij na Višoj Školi za umjetnost kao učenik Prof. J. Kostka. Sudjeluje na mnogobrojnim samostalnim i skupnim izložbama u zemlji i inostranstvu.

SAMOSTALNE IZLOŽBE

- 1965 BRATISLAVA, Galerija Cyprian Majernik.
- 1966 BRNO, Galerija J. Krale.
BUDIMPEŠTA, Čehoslovački Centar za kulturu.
- 1967 BEČ, J. Jankovič – skulpture
K. Tiege – kolaž. Bečka secesija.
- 1968 PRAG, Galerija Špal.
BRATISLAVA, Gradska Galerija.
SOLINGEN, Galerija Alfermann.
- 1969 DÜSSELDORF, OLDENBURG,
Galerija U. Wendtorf.
KÖLN, Galerija Mathias.
- 1972 HRADEC KRALOVE.
- 1973 BRNO.
- 1974 BRNO–MEDLANKY, Mala Galerija
VUVL.

1976 BUDIMPEŠTA.
PECH.

BERLIN, Galerija J. Schweinebraden,
NDR.
JASNA pod CHOPKO–Sofsem 75.

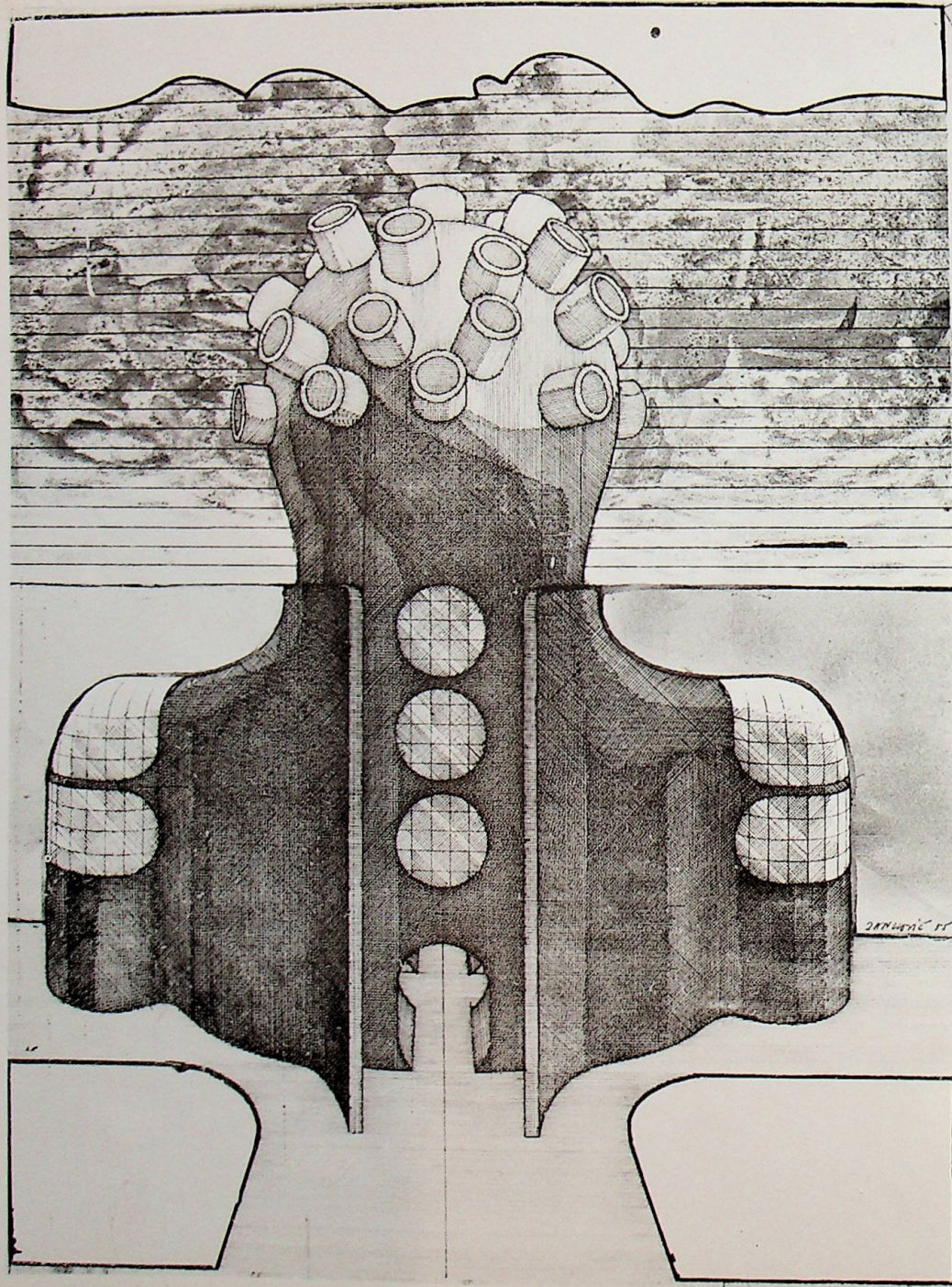
1976 ORLOVA, Kulturni krug.

NAGRADE

- 1967 OLMOUČ, BILAN – Nagrada za skulpturu.
- 1968 BRATISLAVA – Nagrada C. Majernik.
BRATISLAVA – Velika nagrada na Bi-jenalu mladih „Danuvius”.
- 1969 PARIZ – Nagrada na VI Bijenalu mladih.
Nagrada Vit Nejedly.

POPIS IZLOŽENIH RADOVA

1. PROBA SOC-REALISTIČKOG PROJEKTA ZA KULTURNI KRUG OD 5000 FAMILIJA	49 x 63 cm	1975
2. PROJEKT I	49 x 63 cm	1974
3. PROJEKT II	51 x 65 cm	1974
4. SPOMENIK NEPOZNATOM POLITIČARU	66 x 51 cm	1975
5. DJELO A 12345	51 x 66 cm	1975
6. PROJEKT III	50,6 x 65 cm	1974
7. PROJEKT ZA PROMJENJIVU PNEUMATSKU SALU	50,6 x 65 cm	1975
8. DRUGA PROBA SOC-REALISTIČKOG PROJEKTA ZA KULTURNI KRUG OD 25.000 FAMILIJA	58 x 65,4 cm	1975
9. PROJEKT IV	50,9 x 65 cm	1974
10. PROJEKT V	50,9 x 65,4 cm	1975
11. PROJEKT V	50,9 x 65,9 cm	1975
12. PROJEKT VI	50,9 x 65,9 cm	1975
13. 1 ČOVJEK? . . . ,	48 x 62 cm	1972
14. PROJEKT VII	51 x 65 cm	1975
15. PROJEKT VIII	51 x 65 cm	1974
16. PROJEKT IX	50 x 63 cm	1975
17. PROJEKT ZA 20.000 FAMILIJA	50,8 x 65 cm	1975
18. PROJEKT X	45 x 62 cm	1973
19. PROJEKT XI	49,6 x 65 cm	1975
20. DJELO BR. 30	48 x 69 cm	1972
21. DJELO BR. 15	49,6 x 69 cm	1972
22. DJELO BR. 24	49,7 x 69,7 cm	1972
23. DJELO BR. 19	48 x 69,8 cm	1972

SGF

STUDIO GALERIJE FORUM
CENTAR ZA KULTURU I INFORMACIJE ZAGREBA

Preradovićeva 5/II

24. I. – 2. II. 1980.

Izdavač:

STUDIO GALERIJE FORUM
CENTAR ZA KULTURU I INFORMACIJE ZAGREBA, PRERADOVIĆEVA 5

Za izdavača:

DUŠKO PAVLOVIĆ

Urednik kataloga:

VIŠNJA KNEZOCI – DABAC

Grafičko oblikovanje:

FEDOR LIČINA

Fotografije:

BRANIMIR BAKOVIĆ

Plakat:

IVICA STANČIN

Tisak:

SVEUČILIŠNA NAKLADA LIBER, ZAGREB

Naklada:

350 komada

Izdanje: 1980.